

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1087/2023
24.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Светлане Томић Јокић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. и 5. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милована Стојановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Параћину 4К-30/22 од 16.05.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу КЖ1-446/23 од 02.08.2023. године, у седници већа одржаној дана 24.10.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Милована Стојановића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Параћину 4К-30/22 од 16.05.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу КЖ1-446/23 од 02.08.2023. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину 4К-30/22 од 16.05.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. и 5. КЗ, осуђен на казну затвора у трајању од две године и новчану казну у износу од 300.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико исту не плати у остављеном року суд ће је заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљени је обавезан да на име накнаде штете уплати износ од 21.200.266,00 динара у корист буџета Републике Србије у року од једне године од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу КЖ1-446/23 од 02.08.2023. године одбијена је, као неоснована, жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Параћину 4К-30/22 од 16.05.2023. године, потврђена.

Против напред наведених пресуда бранилац окривљеног АА, адвокат Милован Стојановић, поднео је захтев за заштиту законитости, због повреде закона, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати нижестепеним судовима на поновни поступак или исте преиначи тако што ће окривљеног АА огласити кривим због извршења кривичног дела из члана 225. став 1. или 2. КЗ и неће обавезати окривљеног да на име неплаћеног пореза исплати, односно накнади штету у корист буџета Републике Србије.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, доставио Врховном јавном тужиоцу, Врховни суд је у смислу одредбе члана 490. ЗКП одржао седницу већа, о којој, сходно одредби члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа Врховни суд је размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

У поднетом захтеву за заштиту законитости, као разлог подношења, бранилац нумерише повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, које образлаже наводима да „одредбе члана 101. и 99. Закона о порезу на доходак грађана и пореза по одбитку“, не дозвољавају сабирање дугованог износа пореза на доходак грађана за целокупан временски период, а што јасно указује да су судови погрешно применили одредбу Закона о пореском поступку и пореској администрацији, јер су били дужни да примене одредбу, којом је прописано да се појединачна пореска пријава за порез по одбитку за сваког пореског обвезника мора вршити у тренутку уплате, а не сабирањем укупних пореских обавеза за 2017. – 2018. годину. Уколико се на правилан начин примене наведене одредбе Закона о порезу на доходак, онда би највећи износ неплаћене обавезе пореза по одбитку био много мањи од укупно сабраног износа, а што би истовремено чинило кривично дело „продужено кривично дело пореска утаја из члана 225. став 1. или евентуално став 2.“. У вези са изнетим, бранилац се позива на пресуду Врховног касационог суда КЗЗ 3/2021 од 27.01.2021. године. По ставу одбране, Основни суд у Параћину је био обавезан да најпре утврди колике су основице за обрачунавање пореских обавеза на доходак грађана на сваки исплаћени износ и да се путем вештака економско-финансијске струке утврди који је и колики то износ и да ли тај неплаћени порез може чинити кривично дело из става 1. или евентуално става 2. члана 225., а никако става 3. тог члана.

Изнетим наводима се, по ставу Врховног суда, указује само на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и исти су неосновани, из следећих разлога:

Наиме, према чињеничном опису кривичног дела утврђеног изреком побијане првостепене пресуде, произлази да је окривљени у периоду од 01.01.2017. до 31.12.2017. године, у намери да у потпуности избегне плаћање годишњег пореза на

доходак грађана поступио противно члану 87. став 1. тачка 7, члана 88, 89. и 92. Закона о порезу на доходак грађана, тиме што није пријавио стечени приход који је од утицаја на утврђивање наведене пореске обавезе и то у укупном износу од 115.035.034,00 динара, а који износи су уплаћени од стране два привредна друштва ближе опредељена у изреци, тако што у року до 15.05.2018. године надлежној филијали пореске управе није поднео пријаву за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана за 2017. годину, што је био обавезан да учини, чиме је избегао да обрачуна и уплати годишњи порез на доходак грађана за 2017. годину у укупном износу од 16.613.968,00 динара, за који износ је и оштетио буџет Републике Србије, као и у периоду од 01.01.2018. године до 31.12.2018. године, у намери да у потпуности избегне плаћање годишњег пореза на доходак грађана, поново поступио противно члану 87. став 1. тачка 7, члану 88, 89. и 92. Закона о порезу на доходак грађана, тако што није пријавио стечени приход који је од утицаја за утврђивање наведене пореске обавезе у износу од 35.022.480,00 динара, а који је уплаћен од стране привредног друштва ближе одређеног у изреци, тако што у року до 15.05.2019. године надлежној филијали пореске управе није поднео пријаву за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана за 2018. годину, што је био обавезан да учини, чиме је избегао да обрачуна и уплати годишњи порез на доходак грађана за 2018. годину у укупном износу од 4.586.298,00 динара за који износ је и оштетио буџет Републике Србије.

У члану 87. став 1. тачка 7. Закона о порезу на доходак грађана прописано је да се годишњим порезом на доходак грађана опорезује доходак физичких лица која су у календарској години остварила доходак већи од троструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици у години за коју се утврђује порез према подацима Републичког органа надлежног за послове статистике и то опорезивих других прихода из члана 85. тог Закона.

У Закону о порезу на доходак грађана у члану 88. прописана је основица годишњег пореза на доходак грађана, у члану 89. пореске стопе, док је у члану 92. у ставу 1. прописано да је рок за подношење пореске пријаве годишњег пореза на доходак 15. мај наредне године.

Сходно изнетом, а како из изреке произилази да су се на основу уплаћених средстава на текући рачун окривљеног стекли услови да као обвезник пореза на доходак грађана поднесе пореску пријаву за 2017. годину најкасније до 15.05.2018. године, односно за 2018. годину најкасније до 15.05.2019. године, што исти није учинио на који начин је избегао плаћање годишњег пореза на доходак грађана, у износима ближе опредељеним у изреци, самим тим неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног да су нижестепени судови требали да имају у виду сваки појединачно исплаћени приход, односно навод да се не могу сабирати појединачни износи пореских обавеза из различитих пореских периода, будући да, без обзира на број уплата који је био у току године, окривљени није био дужан да за сваку уплату поднесе пореску пријаву, већ се у складу са претходно наведеним законским одредбама пореска пријава подноси једанпут годишње, али за цео временски период током календарске године за износе примања, који премашују износ неопорезивог износа.

При томе, пресуда Врховног касационог суда Кзз 3/2021, на коју се бранилац позива у поднетом захтеву за заштиту законитости, је без утицаја на другачију одлуку у овом поступку, имајући у виду, пре свега чињеницу да се окривљеном АА не ставља

на терет да је поступио противно члану 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана, већ да је поступио противно члану 87. став 1. тачка 7, члана 88, 89. и 92. Закона о порезу на доходак грађана, односно да се ради о другим порезима, односно пореским обавезама.

Уједно, Врховни суд указује, а имајући у виду да је окривљени оглашен кривим због извршења продуженог кривичног дела пореска утаја, те како је у ситуацији ако продужено кривично дело обухвата кривична дела чије је битно обележје одређени новчани износ, као што је у овом конкретном случају, сматраће се да је продуженим кривичним делом остварен збир износа остварених појединачним делима, то је суд правилно применио одредбу члана 61. став 5. Кривичног законика.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости је недозвољен.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП ограничени су разлози због којих окривљени, односно његов бранилац може поднети захтев за заштиту законитости, па следствено томе на основу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП окривљени може преко браниоца поднети захтев за заштиту законитости само због повреде тог законика прописаних у члану 74, члану 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7 до 10) и став 2. тачка 1), члану 439. тачка 1) до 3) и члану 441. став 3. и 4. ЗКП, учињених у првостепеном и поступку пред апелационим судом.

У образложењу захтева бранилац наводи да судови нису на правилан начин утврдили да ли је окривљени АА порески обвезник и да ли се свака уплата на његовом рачуну као физичком лицу сматра пореском обавезом, те да ли се на тај износ обрачунава основица за израчунавање пореза по одбитку и у ком моменту се сматра да је извршено кривично дело.

На описани начин, по ставу Врховног суда, бранилац окривљеног оспорава чињенично стање утврђено побијаним правноснажним пресудама у погледу својства окривљеног и могућности истог да буде порески обвезник.

Такође, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује и на повреду закона из члана 441. став 2. ЗКП, наводима да су судови повредили одлуку о одузимању имовинске користи, из разлога што је, у смислу члана 99. КЗ пореска обавеза јавно-правна обавеза коју надлежни управни органи одмеравају и наплаћују у управном поступку, те да се неплаћање пореза као обавеза пореског обвезника не може сматрати имовинском користи окривљеног, која је прибављена конкретним кривичним делом.

Међутим, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440.ЗКП, као и повреда закона из члана 441. став 2. ЗКП, не представљају законске разлоге, због којих је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца због повреде закона, због чега је Врховни суд, у овом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног оценио недозвољеним.

Сходно изнетом, Врховни суд је, одлучио као у изреци ове пресуде на основу члана 491. став 1. ЗКП, у делу у коме је захтев одбио као неоснован, а на основу члана

487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, у делу у којем је захтев одбацио као недозвољен.

Записничар-саветник,
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија,
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић